

געוואלדיגע רעיונות

פרשת לך לך תשפ"ג, עלון מס' 458

צו קויפן איינער פון דער מחבר'ס ספרים, און באשטעלן אז עס זאל אנקומען ביי דיין טיר, ביטע שיק אן אימייל צו:

valt3285@gmail.com

אדער קענט איר קוקן ביי:

<https://amzn.to/3eyh5xP>

(וואו איר קענט אויך זעהן די באריכטן)

מיר פארשפרייטן הערליכע דברי תורה איבער דעם גלאב

קאנאדע • טשילע • טשיינא • טשעכיי • ענגלאנד • פראנקרייך • דייטשלאנד • גיבראלטאר • האלאנד • בראזיל • ארגענטינע • עסטרייך • אויסטראליע • בעלגיע • אונגארן • אינדיא • ארץ ישראל • איטאליע • מעקסיקא • פאנאמא • פוילן • רוסלאנד • דרום אפריקע • שווייץ • אוקריינא • פאראייניגטע אראבער עמיראטעס • ארצות הברית • ווענעזועלא

צו פארבינדן די טויזנטער לייענער און באקומען די גליונות בחינם, אדער צו שיקן הערות אדער תשובות, ביטע פארבינדט
אייך מיט הרב יהושע אלט YALT3285@GMAIL.COM

דער גליון ווערט געליינט אין זעקס קאנטינענטן און אין איבער פערציג לענדער ארום דער וועלט.
לעילוי נשמת הרב שלום דובער בן הרב יצחק ז"ל

This newsletter can also be viewed at <https://bit.ly/329qF5E>.

דעם נוזלעטער קען מען אויך זען אויף אידיש ביי <https://bit.ly/38RvdTI>

Pour voir ou télécharger la version Française: <https://parshasheets.com/?s=Fascinating+Insights>.

אפשר לקרוא את עלון זה בעברית באתר: הורדות-עלונים/רעיונות-מדהימים-הורדות-עלונים/<https://www.dirshu.co.il/category/>

דער מחבר ערלויבט און שטיצט סיי ווער עס וויל פארשפרייטן דעם גליון צו דעם ציבור.

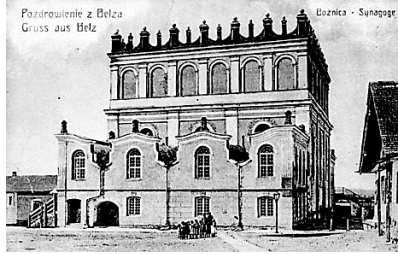
טייכן טרערן

מיר לערנען אז דאווענען שטייט אין דער שפיץ פון דער וועלט (עומדים ברומו של עולם) אבער מען נעמט עס אן לייכט (ברכות ו:). פארוואס איז דער לשון פון "עומדים" גענוצט? וואס מיינט דאס אז תפלה שטייט אויפ'ן שפיץ פון דער וועלט?

די גמרא (ברכות לב:) זאגט אז פון דעם טאג וואס דער בית המקדש איז חרוב געווארן, זענען די הימלישע טויערן פון תפילה געווארן פארשפארט, אבער די טויערן פון דמענות, טרערן, זענען נישט פארשפארט געווארן. דער "דברי יואל" (עקב, עמוד 67) ערקלערט, אז ווען א איד וויינט ביים דאווענען, עפענט מען די טויערן און עס קומט אריין אלע די תפילות וואס שטייען אויפ'ן שפיץ וועלט. דערפאר שטייט געשריבן "ברומו של עולם", ווייל די תפילות שטייען און ווארטן אריינצוגיין, זיי ווארטן אז די טרערן פון א מענטש זאל עפענען די טויערן. מען קען עס צוגלייכן צו א פארשפארטע טיר פון א ציבור געביידע וואו ווען איינער עפענט עס מיט א שליסל קען מען אלע מענטשן אריינלאזן, ווער עס האט דארט אנגעווארט.

ווען די אויפבויו פון די מענער-אפטיילונג פון די נייער בעלזער בית-מדרש איז פארענדיגט געווארן אין אייראפע, האט דער שר שלום פון בעלז זי"ע נישט געלאזט דאווענען ביז די עזרת נשים איז אויך פארענדיגט געווארן. ער האט ערקלערט אז וויבאלד בלויז "שערי דמענות לא ננעלו", ווי אזוי וועלן זייערע תפילות ארויפגיין. זיי דארפן די תפילות פון די פרויען ווייל זיי האבן א נטיעה צו וויינען. זייערע טרערן וועלן עפענען די טויערן פאר אלע תפילות אריינצוגיין.

א טייערע שלייער

סוף־פּל־סוף האָט מרדכי געפֿונען זײַן שײַנע פּלה, מרים. אָבער, עטליכע וואָכן איידער זײַער געפּלאַנטע חתונה, איז זי געווארן געשעדיגט אין אַ קאר עקסידענט ל"ע, וואָס האט צושטערט איר אויסזעהן. נאכדעם וואס מרדכי האט איר געטרייסט, איז ער ארויס פון איר שפיטאל צימער און האט געטראכט וואס צו טאן ווייל ער איז יעצט פארמיאוסט געווארן פון איר דיספיגערטע פנים. ער האָט זיך באַראָטן מיט זײַן רב, וועלכער האָט אויסגעפרעגט דעם מערב'דיגן גוי'שע מאָדעל פון שײַנקײט. בשעת גשמיות'דיגע שײַנקײט איז וויכטיג, רוחניות'דיגע שײַנקײט איז אויף אייביג און מער חשוב. מרדכי האט איינגעזעהן אז זיי האבן ביידע קיינמאל נישט געבויט קיין אמת'ע טיפע אינערליכע פארבינדונג ווייל ער איז געווען אזוי פיקסירט אויף איר אויסטערליכע שײַנקײט. דאן האט מרדכי באשלאסן אז אין די קומענדיגע צוויי וואכן וועט ער בויען מיט איר אזא שייכות און דערנאך איבערטראכטן זיינע פראגעס וועגן זייער חתונה. מרדכי איז ערשטוינט געווארן פון אירע גייסטיגע מידות. יעצט האט ער געפונען זיין כלה מער שיין ווי אמאל, אן אמת'ע שײַנקײט וואס ער האט קיינמאל נישט באמערקט. זיינע פראגעס וועגן זייער חתונה איז פארשוואונדן געווארן. ביז די זמן חתונה איז אנגעקומען, האט זי דורכגעמאכט אפּעראציעס, וועלכע האבן פארראכטן די אויסזעהן פון איר פנים, אז זי האט יעצט טאקע אויסגעזעהן ווי ווען זיי זענען ערשט געווארן חתן כלה. אבער ביי דער פונקט, האט מרדכי דער חתן געהאט זייער אן אַנדערע מיינונג פון וואס באדייט אמת'ע שײַנקײט.

פאר די חופה, דעקט דער חתן די כלה'ס פנים מיט א שלייער (רמ"א, אבן העזר, לא:ב). דאס איז באקאנט אלס "די באדעקן". אין געדאַנק אונטער דעם מנהג איז אז דורך צודעקן די כלה'ס פנים, דעמאָנסטרירט דער חתן אַז זײַן הויפט זאָרג איז נישט איר גשמיות אַטראַקטיוונאַס נאר איר רוחניות'דיגע מידות.

צײַטווייליגע טעריטאריע

דער כלי יקר (בראשית א', כ') איז מסביר פארוואס די צייט פון ביאת המשיח איז פארבארגן פון אונז: צו פארמיידן אונז פון זיך באזעצן צו באקוועם אין פרעמדע לענדער, און פארלירן די חוש פון צפיה לישועה און זיך צוריקקערן צו אונזער הייליג לאנד, ארץ ישראל. ווייטער באקלאגט ער דעם מאַנגל פֿון ערפֿאָלג אָפּילו פֿון דער דאָזיגער מאָס, און באַמערקט, אַז אַזוי פֿיל אידן פֿילן זיך אַזוי איינגעקריצט אין די לענדער פֿון זײַער צעשפּרײַטונג, אַז זײ בויען פרעכטיקע און שטענדיגע היימען, און איגנאַרירן אָפּילו די מעגליכקײט (נישט צו דערמאָנען דעם ליַדנשאַפּטליכן פּאַרלאַנג) אַז משיח קען קומען אין יעדן מאָמענט און אונז אַלע אומקערן קיין ארץ ישראל.

דער "אם הבנים שמחה" (זייט 317) שרייבט: "וויפיל געלט האבן אונזערע זיידעס אינוועסטירט אין די דאזיגע לענדער (אינדרויסן פון ארץ ישראל)? זיי האבן געבויט פאלאצן און גרויסע זאלן ווייל יעדער פון זיי האט געטראכט: "זאת-מנוחתי עַד-עַד: פֿה-אַשֶׁב, פֿי אַנְתִּיה". דא איז מיין מנוחה אויף אייביג. דא וועל איך וואוינען ווייל איך האב עס געוואלט (תהלים קלב:יד). זיי האבן אינגאנצען איגנארירט זייער אמת'ע מוטערלאנד ארץ ישראל, די של"ה (סוף מסכת סוכה) און דער חתם סופר (שו"ת חתם סופר, יו"ד, קלח) קלאַגן דעם פּאַקט אז א טייל אידן זענען אינגאנצן איינגעזעהן געווארן אין חוץ לארץ. זיי בויען זיך הייזער און ערטער און אינוועסטירן זייער געלט און גאלד אין חוץ לארץ'דיגע פארמעגן צו פארשטארקן און פארברייטערן די גרעניצן פון דער שטיף מאמע. אָבער זיי פארגעסן צו באַשליסן די גרעניצן פון די אלמנה, אונדער הייליגע מוטער וואס וויינט און קלאַגט איבער אונז. זיי טאָן נישט אפילו באַטראַכטן עפּעס פֿאַר איר. זיי זאָרגן און ווילן מאַכן אַ לײַטשע לעבן און בויען אַ גרויסע הויז מיט אַ הויף פון טייערע שטיינער. זיי בויען עס אזוי שטארק אז עס וועט זיך האלטן עפּעס אויף פיל יארן, כדי זיי זאלן עס קענען איבערגעבן בירושה פאר זייערע קינדער און אייניקלעך וואס וועלן געבוירן ווערן אויף פרעמדע לאנד, ווייל זיי האפן צו זעהן אסאך קינד'ס קינדער און לעבן א לאנגע לעבן אין גלות".

ר' אלט זכה ללמוד תחת הרה"ג מרדכי פרידלענדער זצ"ל והוסמך לרבנות על ידי הרה"ג זלמן נחמיה גולדברג זצ"ל. ר' אלט הוציא ארבע ספרים במגוון נושאים בענייני יהדות ומחשבת ישראל. כתביו מופיעים באנגלית, אידיש, עברית, גרמנית וצרפתית.